

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014) Tekst: Psalm 85, 9 - 14 Middagdienst
--

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Gezang**
4. **Gebed voor de opening van het Woord**
5. **Schriftlezing :**
6. **Zingen :**
7. **Tekst : Psalm 85 : 9 - 14**
8. **Zingen :**
9. **Geloofsbelijdenis door het zingen van Gezang**
10. **Dankzegging en gebed**
11. **Inzameling van de offergaven**
12. **Slotzang :**
13. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Waar staat dat dat niet mag? Waar staat dat ik dat moet doen? Veel discussies over wat wel of niet mag, worden vanuit deze invalshoek gevoerd. We zien dat in de samenleving. Daar is een sterke neiging om alles met regeltjes dicht te willen timmeren. Als er iets mis is gegaan dan moet dat met regeltjes worden voorkomen. Als ik goed ben ingelicht dan gaat het op middelbare scholen ook steeds meer zo. Allerlei regels en controlesystemen worden bedacht om mensen maar het gewenste gedrag te laten vertonen. Hoe het in het bedrijfsleven is, weet ik niet, maar het zou me niet verbazen als daar dezelfde beweging te zien is. Je zou dit een juridische invalshoek kunnen noemen. Regels moeten houvast geven en mensen in de goede richting duwen. Maar ieder mens die zichzelf en beetje kent, weet dat regels maar in beperkte mate werken. Dat is vandaag zo, maar ook Paulus wist hier al van. In Romeinen 7,8 schrijft hij dat de zonde van het gebod gebruik heeft gemaakt om begeerten in mij op te wekken. Juist wat verboden is, is aantrekkelijk. En waarom? Omdat het verboden is. Zo krom zitten wij mensen in elkaar. Juist het verbod maakt iets aantrekkelijk. We noemen deze vorm van ethiek wel een regelethiek. In een regelethiek wordt in regels vastgelegd wat goed is en kwaad.

Er is nog een heel andere vorm van ethiek mogelijk. Een ethiek die we in onze tijd niet veel meer tegenkomen, maar die in vroeger tijd heel populair was. De zogenaamde deugdeethiek. Een ethiek die zijn kracht niet zoekt in regels en controle, maar die zijn kracht zoekt in het denken van de mens. Het is een ethiek die mensen waarden en normen wil bijbrengen. En wel op zo'n manier dat die van die mens zelf worden. Mensen doen dan niet langer het goede omdat het ze wordt voorgeschreven of omdat ze bang zijn gestraft te worden, maar omdat ze vanuit zichzelf het goede willen doen. Ik kom uit een tijd waarin dat nadrukkelijker deel uitmaakte van de opvoeding dan vandaag de dag. Op de basisschool kreeg ik nog cijfers voor gedrag en vlijt. Ik weet niet hoe het nu is op de basisschool, maar er is een tijd geweest dat daar geen cijfers worden werden gegeven. Bij de deugdeethiek gaat het erom dat je deugden nastreeft. Goede eigenschappen ontwikkelt. Eigenschappen als vriendelijk, beschaafd, fijngevoelig, zachtmoedig, barmhartig, zorgzaam, gastvrij, eerlijk, trouw, moedig. Maar deugdeethiek lijkt uit te zijn. Waar het ooit een compliment was als de mensen van je zeiden dat je een brave jongen of braaf meisje bent, daar is dat tegenwoordig eerder iets waar je om uitgelachen wordt.

Het mag ergens opmerkelijk genoemd dat in onze tijd er zo weinig aandacht en waardering is voor deugden. Want alle mensen hebben het heel druk met zichzelf. Met het opbouwen van een imago. Met het juiste type kleding, de juiste gadgets, de juiste auto en noem het allemaal maar op. Alles moet passen bij wie jij wil zijn. Maar wie zou denken dat dat ook door zou werken in een herleving van de deugdethiek heeft het mis.

En wat het meest zorgen baart is dat het ook onder christenen zo weinig aandacht krijgt. Want zijn wij ermee bezig? Voor onszelf? Voor eventuele kinderen? Wat heeft onze aandacht? Waar richten wij ons op? Wanneer zijn wij geslaagd in dit leven? Als wij een mooie carrière hebben gemaakt een leuk gezin hebben, de kinderen het goed doen? Of als wij mensen zijn geworden zoals God ze graag ziet? Mensen die meer en meer op zijn Zoon Jezus Christus lijken? Want laten we goed beseffen. Dat is waar God naar kijkt. De deugdethiek heeft verreweg de voorkeur heeft bij de HERE, onze God. Die voorkeur is zelfs zo sterk dat er voor mensen die regeltjes, controle en straffen nodig hebben om zich te gedragen geen blijvende plaats in het Koninkrijk van God is.

3 delen : 2 – 4; 5 – 8 , 9 – 14

2 – 4 terugblik op eerdere verlossingsdaden van de HERE

5 – 8 Een gemeenschap bidt God om opnieuw zijn heerlijkheid te tonen

9 – 14 De gemeenschap ontvangt een liturgisch antwoord van God. Jahwe richt zich tot zijn volk. Een priester of profeet roept het volk op te luisteren naar het Woord van God. Vers 2 - 4: ten tijde van de ballingschap was het land van Israël bevolkt geweest door heidenen, maar nu is het weer het land van Jakob. Doordat God de schuld van het volk heeft weggenomen en zijn zonden heeft bedekt. En zo kwam Gods toorn tot rust.

Vers 5 – 8: Ondanks deze genade van God lijdt het volk nog wel onder moeiten. Daarin ervaart de gemeenschap nog straf van God. Woede en toorn. Het volk verlangt ernaar de trouw en hulp van de HERE nog verder te mogen zien en ervaren.

Vers 9 – 14: Profeet of priester roept op om goed te luisteren naar het Woord van God. Wat lees je daar? Waar hoor je als je naar dat Woord luistert? Vers 9b: kan ook als een vraag gelezen worden. Zorgt de HERE niet woorden van vrede tegen zijn volk, zijn getrouwen. Sjalom is een ongestoorde, onbezorgde en gelukbrengende werking. Geen toestand maar een gelukbrengende werking. Wie niet naar dit Woord van de HERE luistert en niets van God verwacht is een dwaas en valt daarmee terug in de oude zonde van

het volk. De HERE beweegt zich heilzaam in de richting van zijn volk: hulp is nabij. Gods heerlijkheid komt in ons land wonen.

Vervolgens treden 'recht', 'trouw', 'waarheid' en 'vrede' samen op om vreugde en geluk in het land te brengen. Deze worden door God gezonden. Deze deugden komen uit God voort en tonen wie God is. De liefdevolle ontmoeting en begroeting van deze deugden moeten we zien als dichterlijke beeldspraak. Het tekent een wereld die vervuld is van liefde, recht, waarheid en trouw. Een wereld die vervuld is van de goedheid en zorg van de HERE. Vers 13 leidt namelijk terug naar de bron: de HERE. Als een heraut gaat het recht voor God uit. En in het spoor van God volgt geluk.

Psalm 85 staat op de weg van heil dat gebeurd is en het voltooide heil.

Amen